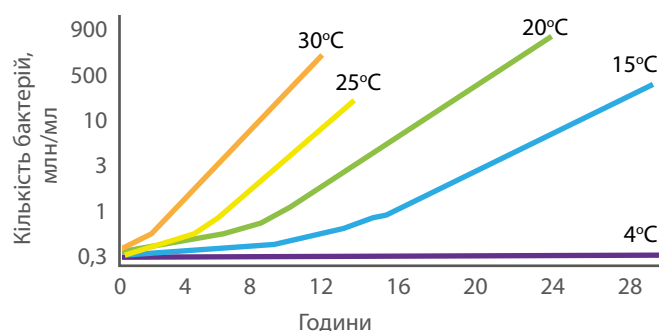

Охолодження молока за роботизованого доїння корів

Андрій Палій, доктор с.-г. наук, доцент
Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П. Василенка
Анатолій Палій, доктор вет. наук, професор
Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»

Свіжовидоєне молоко має температуру близько 35–37°C. Щоб подовжити бактерицидну фазу, необхідно якомога швидше охолодити його хоча б до 10°C. Охолоджуючись з початкової температури, молоко проходить через значення оптимальних температур для самих різних груп мікроорганізмів. В результаті отримується оптимальне поживне середовище та оптимальна температура. За таких умов кількість деяких мікробів подвоюється кожні 20 хв (рис. 1).

Рис. 1. Розмноження в молоці мікроорганізмів за різних температур

У подовженні тривалості бактерицидної фази зацікавлені як виробники, так і переробники молока, оскільки від цього залежать його якість, а також якість вироблених з нього продуктів. Знижуючи температуру зберігання молока, можна подовжити його бактерицидну фазу на досить тривалий час за умови низького первинного обмінення мікрофлорою (табл. 1).

Табл.1. Зв'язок між температурою зберігання молока та тривалістю бактерицидної фази

Температура зберігання молока, °C	37	30	25	10	5
Тривалість бактерицидної фази, годин	2	3	6	24	36

Велика кількість первинної мікрофлори у свіжовидоєному молоці скорочує бактерицидну фазу. Тому для збільшення її тривалості необхідно поліпшувати санітарно-гігієнічні умови виробництва молока в господарстві, очищати й охолоджувати його безпосередньо після доїння.

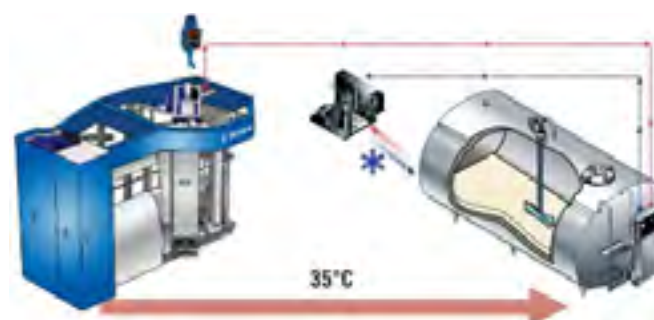
Як правило, постачальники доїльних роботів поставляють в комплекті й охолоджувачі молока. Це пов'язано із специфічними конструктивними особливостями цих машин, в порівнянні зі звичайними стаціонарними установками. В першу чергу, конструкція системи охолодження має бути адаптована до особливості процесу доїння – значно більше пролонгованого, ніж доїння в залі. Молоко поступає на охолодження практично 21 годину на добу. При цьому охолоджувати його потрібно інтенсивно – так, щоб температура продукту у середині молочного танка була не вища +4°C, але в той же час унеможливити підмерзання. Отже, танк має специфічну конструкцію теплообмінного пристрою (випарника). Крім того, повинна існувати можливість пропорційного регулювання холодопродуктивності системи.

Істотно відрізняється вузол подання молока в танк – найчастіше молоко подається не через люк молочної ємності, а знизу, через зливний патрубок, що дозволяє автоматизувати процес промивання трубопроводу, подання молока в молочний танк та робити його одночасно з промиванням доїльного робота. При цьому унеможливлено попадання миючих розчинів та води в молочний танк, де охолоджується та зберігається охоложене молоко. Для цього застосовується спеціальний автоматизований колекторний вузол з електромагнітними клапанами, керованими по сигналах і від доїльного робота, і від системи управління охолоджувачем молока. Крім того, нижнє підведення молока виключає його розбризкування, в порівнянні з верхнім поданням – зменшується контакт з повітрям, що сприяє забезпеченню якості продукту.

Існують декілька рішень охолодження молока за роботизованого його одержання:

- система охолодження з управлінням потоку (рис. 2).

Рис. 2. Схема охолодження молока з управлінням потоку

За такої схеми молоко подається напряму в танк. Охолодження регулюється в залежності від кількості молока, яке постачає доїльний робот.

■ миттєва система охолодження (рис. 3).

Рис. 3. Схема миттєвого охолодження молока

За даної системи молоко збирається та охолоджується, а потім поступає в резервуар для молока. Доїння можливо продовжувати під час спорожнення та очищення резервуару без зниження продуктивності.

■ система з використанням буферної ємності (рис. 4).

Рис. 4. Схема охолодження молока з використанням буферної ємності

За такої системи молоко автоматично поступає з доїльного робота в той час, коли танк-охолоджувач промивається або спорожнюється. Коли танк-охолоджувач знову готовий приймати молоко, воно з буферної ємності переливається в танк, і буферна ємність промивається.

Поряд з цим, система охолодження молока на роботизованих молочно-товарних фермах, зазвичай, складається з двох молочних танків - це також пов'язано зі специфікою безперервного доїння (рис. 5).

Рис. 5. Танки-охолоджувачі Nautilus роботизованих доїльних установок

Поки йде заповнення одного танка, інший повинен піддатися якісній санітарно-гігієнічній обробці. Після заповнення першого танка потік молока має бути автоматично перенаправлений в другий – доїння не повинне зупинятися. При цьому система автоматичного управління спостерігає за мірою наповнення танка і завчасно подає сигнал оператору про необхідність відвантаження продукції в спеціалізований транспорт. Треба відмітити, що система автоматизованого управління системи охолодження об'єднана по інтерфейсу з процесором доїльного робота і має бути підсистемою загальної АСУ ТП ферми.

Танки-охолоджувачі молока Nautilus мають різний об'єм – від 4000 до 30000 літрів. Моделі об'ємом від 4000 до 8000 літрів мають окремий або вбудований блок охолодження. Вбудований блок охолодження має безсумнівну перевагу – мінімальний обсяг робіт з його встановлення.

Розміри випускних патрубків різні в різних країнах, а на резервуарах Nautilus випускний патрубок складається з нерухомих і рухомих елементів, що забезпечує його суміщення з будь-якими з'єднаннями.

Для полегшення транспортування рама оснащена з'ємними опорними стійками і з'ємним пристроєм перемішування. При зняттю пристрої перемішування і зняття опорних стійках висота конструкції зменшується приблизно на 25 см. Всі моделі танків-охолоджувачів молока Lely Nautilus оснащені люком з кришкою, яку можна відкрити і відкинути назад однією рукою. Такий тип отвору може виявитися зручним у випадках дуже низької висоти стелі в приміщенні його встановлення. Моделі танків-охолоджувачів молока меншого обсягу, від 4000 до 8000 літрів, оснащуються деяким спеціальним обладнанням, наприклад, зливною чашею вихідного патрубка внутрішнього резервуара. Така чаша знімає ефект воронки, в результаті чого на молоко здійснюється менший механічний вплив під час спорожнення танка. 🐄

ЗМІСТ

НОВИНИ

2 Новини галузі

ЗДОРОВ'Я

- 4 Как контролировать интенсивность отрицательного энергетического баланса и его последствия у высокопродуктивных коров
- 6 Підвищуємо імунітет у ранній післятільний період
- 8 Раннє стирання зубів у молочної худоби
- 10 Закладаємо основу молочної продуктивності у транзитний період

ГОДІВЛЯ

- 13 Вплив стресу на здоров'я та продуктивність ВРХ
- 15 МИКОТОКСИНЫ и их влияние, профилактика и лечение молочного КРС
- 19 SILPRO для високої продуктивності корів
- 20 Стежимо за травленням та продуктивністю корів при холодному стресі
- 22 Лизунці PHYSIOlick незамінні для худоби

ТЕМА НОМЕРУ

- 24 Перспективна технологія спрямованого вирощування молодняка в молочному скотарстві
- 27 Повнозмішаний раціон для телят – модна тенденція або останній аргумент?
- 30 Потреби телят у поживних речовинах
- 32 Імунітет молочних телят
- 34 Особливості травлення у телят в молозивний та молочний періоди
- 36 Різні погляди на випоювання телят молозивом
- 38 Як моніторинг мікроклімату може покращити здоров'я телят
- 40 Рекомендації по утриманню телят взимку
- 42 Індивідуальні будиночки: як зберегти здоров'я та створити комфорт для телят

ТЕХНОЛОГІЯ

- 46 Що робити малим виробникам молока в умовах молочної кризи?
- 47 Охолодження молока за роботизованого доїння корів

Засновано і видається:

ТОВ «Видавництво «АГРО ПРЕС»
Адреса редакції: пр. Степана Бандери, 6, оф. 502, м. Київ, 04073
тел.: +38 066 9477383, <http://agro.press>

Журнал зареєстрований: 17.12.2018

Реєстраційне свідоцтво: КВ 23660-13500Р

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «АГРО ПРЕС» внесено до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Свідоцтво серія ДК № 4881 від 14.04.2015 р.

Редакція:

Єфімова Ірина - директор видавництва, irina@agro.press
Єфімова Олена - головний редактор, elena@agro.press
Макаренко Алла - редактор, info@agro.press

Відділ реклами:

+38 095 3226262, info@agro.press

Відділ розповсюдження:

+38 066 9477383, peredplata@agro.press

Наклад: 2000 прим.

Друк: ТОВ «АРТ СТУДІЯ ДРУКУ»
м. Київ, вул. Попудренка 18, оф. 29, +38 (044) 223 14 65, asd@artprintstudio.com.ua

Проекти нашого видавництва:

Корми і факти

Щомісячний журнал

Птахівництво.ua

Щомісячний журнал

Відповідальність за достовірність опублікованої в журналі інформації несуть автори та рекламодавці. Думка редакції може не збігатися з думкою автора. Всі права належать засновнику та видавцю. Передрук і будь-яке використання матеріалів можливо лише з письмового дозволу видавця. Фотозображення надані безкоштовно замовниками, взяті з офіційних джерел або з фотобанків: www.shutterstock.com, pxhere.com, www.freepik.com.

Пересилаючи тексти, фотографії та інші графічні матеріали, відправник тим самим дає згоду, а також підтверджує згоду зображених на фотографіях осіб на публічний показ, відображення і розповсюдження надісланих текстів, фотографій та інших графічних матеріалів в «Журналі про корів». Відправник також надає право редакції журналу на будь-яку переробку фотозображень, редагування і скорочування текстів.